

Advies ADEF:

Een landelijk rollenportfolio

t.b.v. de infrastructuur in opleidingsscholen

Adviescommissie ADEF OidS

Mei 2013

Mei 2013

Adviescommissie ADEF Oids

Régie Driessen, Instituut voor Leraar en School Hogeschool van Arnhem en Nijmegen (voorzitter)

Jo Gardeniers, Fontys Lerarenopleidingen Sittard

Marcelle Hobma, Hogeschool INHolland

Jan Lindhout, Hogeschool van Amsterdam

Adriënne Nijenhuis, Instituut Archimedes Hogeschool Utrecht

Michel Panis, Hogeschool Rotterdam

Henk Popma, Noordelijke Hogeschool Leeuwarden

Michel van Schaik, Instituut Archimedes Hogeschool Utrecht

Sierd Smit, Hogeschool Windesheim

Johan Strijbis, Driestar Educatief

Johan Struik, Fontys Lerarenopleidingen Tilburg

Een landelijk rollenportfolio t.b.v. de infrastructuur in opleidingsscholen

Inhoudsopgave:

Samenvatting	4
Inleiding	5
1. Het begrip rollenportfolio	6
2. Het vierschillenmodel	8
3. Begeleiding van de student direct-werkplekgerelateerd	10
3.1 <i>Werkplekbegeleider</i>	10
4. Activiteiten vo-partnerschool niet direct-werkplekgerelateerd	10
4.1 <i>Schoolopleider</i>	10
4.2 <i>Opleidingsteams OidS</i>	11
4.3 <i>Schoolcoördinator Oids</i>	11
4.4 <i>Onderzoeksbegeleider <school> en Coördinator onderzoek <school></i>	11
4.4 <i>Assessor/examinator</i>	12
5. Activiteiten vanuit de lerarenopleidingen	13
5.1 <i>Instituutsopleider</i>	13
5.2 <i>Instituutscoördinator Oids</i>	13
5.3 <i>Onderzoeksbegeleider <instituut> en Coördinator onderzoek <instituut></i>	14
6. Overzicht rollenportfolio voor de opleidingsschool	15
7. Advies aan ADEF	19
Bronnen	20
Bijlage 1	21
Schematisch overzicht van de taken in de begeleiding/opleiding van studenten op de werkplek van alle afzonderlijke opleidingsinstituten	

Samenvatting

In opleidingsscholen spelen verschillende functionarissen een rol in de begeleiding van de student. Er is behoefte om landelijk tot uniformering te komen in de gebruikte rollen in de opleidingsscholen. De Adviescommissie ADEF OidS heeft bestudeerd welke rollen momenteel aanwezig zijn in de opleidingsscholen en wat wenselijk is. Op basis hiervan doet zij in dit schrijven ADEF een voorstel voor een rollenportfolio voor de opleidingsschool.

Aan de ontwikkeling van de opleidingsscholen leveren verschillende medewerkers een bijdrage. In opleidingsscholen kan een betrokkenheid van medewerkers op vier niveaus (schillen) onderscheiden worden. Dit laatste is aanleiding om in dit voorstel te spreken over een vierschillenmodel. In iedere schil spelen medewerkers een rol.

Een overzicht van de vier schillen en de rollen in de eerste drie schillen (zie ook pagina 20):

Schil I: Directe begeleiders/opleiders van de student op de werkplek <i>Werkplekbegeleider</i>
Schil II: Begeleiders/opleiders in de school (niet direct-werkplekgebonden) <i>Schoolopleider</i> <i>Opleidingsteams OidS</i> <i>Schoolcoördinator Oids</i> <i>Onderzoeksbegeleider <school> en Coördinator onderzoek <school></i> <i>Assessor/examinator</i>
Schil III: Begeleiders/opleiders vanuit het opleidingsinstituut <i>Instituutopleider</i> <i>Instituutcoördinator Oids</i> <i>Onderzoeksbegeleider <instituut> en Coördinator onderzoek <instituut></i>
Schil IV: Beleid en bestuur (niet uitgewerkt)

In de eerste drie schillen spelen medewerkers een rol die direct bij de begeleiding en de beoordeling betrokken zijn.

In totaal worden 11 rollen in de opleidingsschool onderscheiden. De kerntaken van deze rollen zijn in deze notitie beschreven. In de beschrijving heeft de Adviescommissie ADEF OidS zich bewust beperkt tot de kerntaken. Dit biedt ruimte om, op basis van regionale verschillen, op onderdelen beschrijvingen meer specifiek te maken.

De Adviescommissie ADEF OidS doet ADEF het voorstel om te streven het rollenportfolio in 2016 landelijk in te voeren. Opleidingsscholen krijgen daarmee de ruimte om de nodige voorbereidingen te treffen in de periode 2014-2016 teneinde landelijk tot een succesvolle invoering te komen. Een tweede advies voor ADEF betreft de invoering van het rollenportfolio. De Adviescommissie ADEF OidS adviseert ADEF om de komende jaren de voorbereiding op de invoering te (laten) monitoren.

Inleiding

In de begeleiding van studenten in opleidingsscholen spelen een aantal medewerkers een rol. In de afgelopen jaren is een wildgroei aan benamingen voor deze medewerkers ontstaan. Personen met eenzelfde taak voeren deze in verschillende regio's uit onder een andere naam. Om een voorbeeld te geven, de termen schoolpracticumdocent, coach, vakcoach, werkplekbegeleider en schoolbegeleider duiden allen op de direct-werkplekgerichte ondersteuning van de student. Naast verschillende benamingen voor eenzelfde (of bijna eenzelfde) taak zijn er medewerkers die een identieke (of bijna identieke) naam hebben gekregen in de begeleiding van studenten maar is er in de verschillende regio's een andere taakinhoud aan gekoppeld. Een treffend voorbeeld betreft de instituutsbegeleider: in de ene regio wordt hier de opleidingsdocent bedoeld die studenten begeleidt en beoordeelt op de werkplek en in een andere context is de instituutsbegeleider verantwoordelijk voor het onderhouden van het contact vanuit de lerarenopleiding met de schoolleiding, is hij intermediair tussen collega's van het opleidingsinstituut met de praktijkbegeleider en de student en bewaakt hij de kwaliteit van het praktijkleren. Al met al kan de wildgroei aan benamingen leiden tot een Babylonische spraakverwarring!

De behoefte is aanwezig aan een gemeenschappelijke taal over de rollen in de opleidingsschool, zowel de begeleidingsrollen als de opleidingsrollen. Dit vergemakkelijkt de communicatie in en tussen de verschillende opleidingsscholen en daarnaast wordt ook de communicatie met derden verbeterd.

De Adviescommissie ADEF OidS heeft de opdracht gekregen een voorstel te doen over het rollenportfolio in de infrastructuur van de opleidingsschool. Daartoe heeft zij de volgende werkwijze gehanteerd. Zij is gestart met het maken van een inventarisatie van de huidige situatie. De verschillende begeleidings- en opleidingsactiviteiten in de opleidingsscholen zijn in een vierschillenmodel geplaatst. Op basis van dit model was het mogelijk om met elkaar in gesprek te gaan over de verschillende taken. In een tijdelijke werkgroep van de Adviescommissie is vervolgens per schil onderzocht welke begeleidings- en opleidingsactiviteiten uitgevoerd worden en welke essentieel zijn. Er zijn verschillende rollen onderscheiden in de infrastructuur van de opleidingsschool en op basis hiervan is een rollenportfolio ontwikkeld. Voor iedere rol is een beschrijving van de kerntaken gegeven. Dit voorstel is teruggekoppeld aan de Adviescommissie met de vraag om in de eigen achterban te inventariseren of men zich hierin kon vinden. Deze achterbanraadpleging heeft geleid tot aanpassingen in het voorstel.

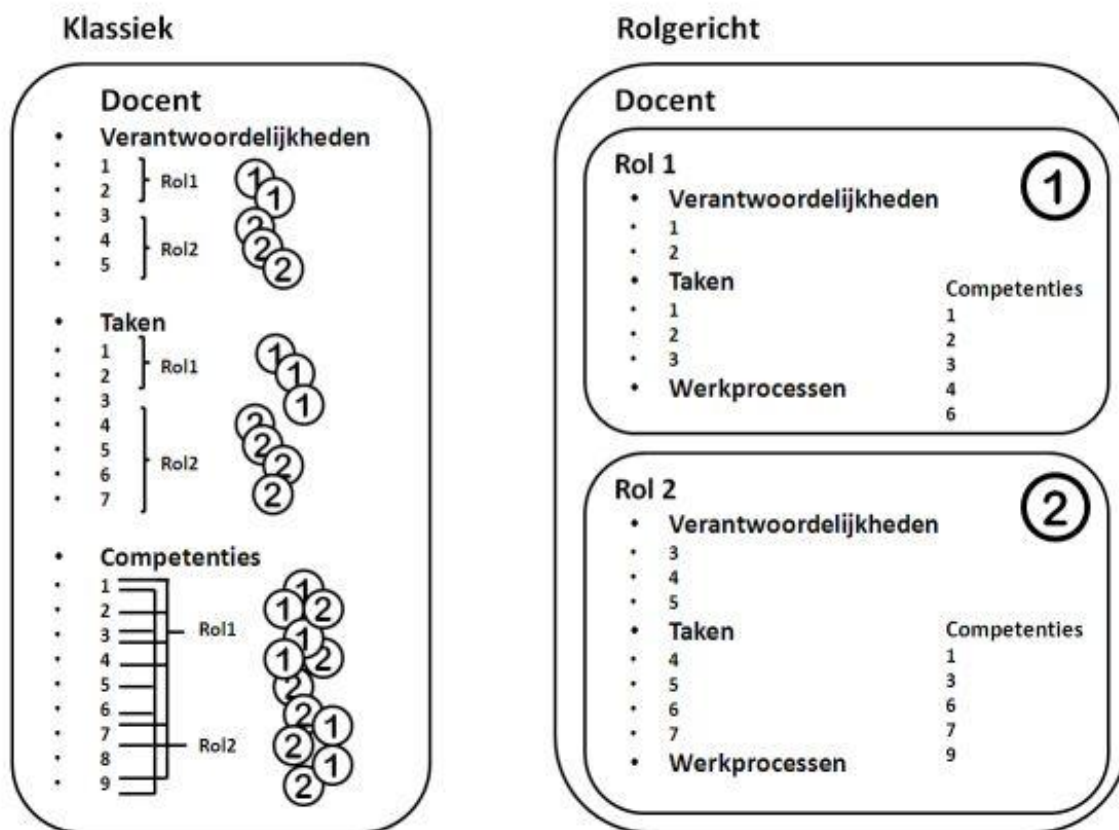
Doel was niet om tot een volledig dichtgetimmerd geheel te komen. De Adviescommissie ADEF OidS doet een voorstel voor een rollenportfolio waarin de kerntaken beschreven zijn en er ruimte is voor verdere invulling. Dit biedt de mogelijkheid om per regio/opleidingsschool tot verdere invulling en uitbreiding/verfijning te komen passend bij de historie of de ontwikkeling van de opleidingsschool.

1. Het begrip rollenportfolio

Binnen de opdracht van ADEF heeft de Adviescommissie ADEF OidS besloten om te werken met het begrip 'rol'. Het begrip 'rol' is formeel geformuleerd als 'een logisch samenhangend geheel van werkzaamheden dat onderdeel is van een organisatieproces. Een rol wordt vervuld door een werknemer die in zijn functie één of meerdere rollen kan vervullen, en via de roluitvoering bijdraagt aan een goed functioneren van de organisatie' (Noij & Koster, 2012b).

Een andere 'rol' vraagt andere bekwaamheden, brengt andere bevoegdheden met zich mee en soms een andere verhouding tot collega's. Rollen structureren functies in natuurlijke gehelen van werk: de rol van vakdocent, begeleider van een student, lid van een projectteam etc. Rollen maken de diversiteit en complexiteit van het werk van docenten ook zichtbaar.

Bij het werken met rollen blijft de bestaande systematiek van functies en het functiebouwwerk gehandhaafd. Doorgaans bevat de functieomschrijving een opsomming van taken, verantwoordelijkheden, bevoegdheden en competenties. Een functie is te zien als een set van rollen. Rollen bieden een overzichtelijke en concrete ordening van het werk. Dit wordt visueel weergegeven in figuur 1.

Figuur 1 - klassiek versus rolgericht ordenen van functies (Noij & Koster, 2012c)

Rollen worden beschreven in een zogenaamde rolbeschrijving. Een rolbeschrijving beschrijft concreet de werkzaamheden die iemand moet verrichten in een onderdeel van een organisatieproces. De beschrijving legt het *wat* vast, niet het *hoe* (Noij & Koster, 2012c).

De Adviescommissie ADEF OidS beperkt zich in de beschrijving van de rollen tot de kerntaken. Opleidingsscholen kunnen er zelf voor kiezen om de kerntaken verder uit te werken in deeltaken met specifieke werkzaamheden en ook kunnen verantwoordelijkheden en bevoegdheden beschreven worden.

De Adviescommissie ADEF Oids heeft de rollen in de infrastructuur van de opleidingsschool bestudeerd. In totaal zijn 11 rollen onderscheiden en beschreven. Deze 11 rollen tezamen vormen het rollenportfolio van de opleidingsschool.

2. Het vierschillenmodel

In opleidingsscholen heeft iedere vo-partnerschool/scholen een begeleidings- en opleidingsinfrastructuur ontwikkeld. In de begeleiding en opleiding van de student op de vo-partnerschool spelen medewerkers op vier niveaus een rol. De betrokkenheid van medewerkers op vier niveaus is de aanleiding om te spreken over het vierschillenmodel.

Voor een goedlopende infrastructuur op een opleidingsschool moeten medewerkers op alle niveaus op eenzelfde golflengte zitten. Het is van belang om te opereren vanuit eenzelfde visie en te spreken in dezelfde taal.

Als we het functioneren van de student centraal stellen, is deze het middelpunt in het vierschillenmodel. In de eerste schil speelt de directe begeleider op de werkplek een grote rol. Naarmate we verder van de kern gaan, is de relatie met de individuele student minder (tot niet) aanwezig.

Op de volgende pagina is in figuur 1 het vierschillenmodel afgebeeld.

Met de cijfers I tot en met IV worden in dit schema de vier schillen aangeduid:

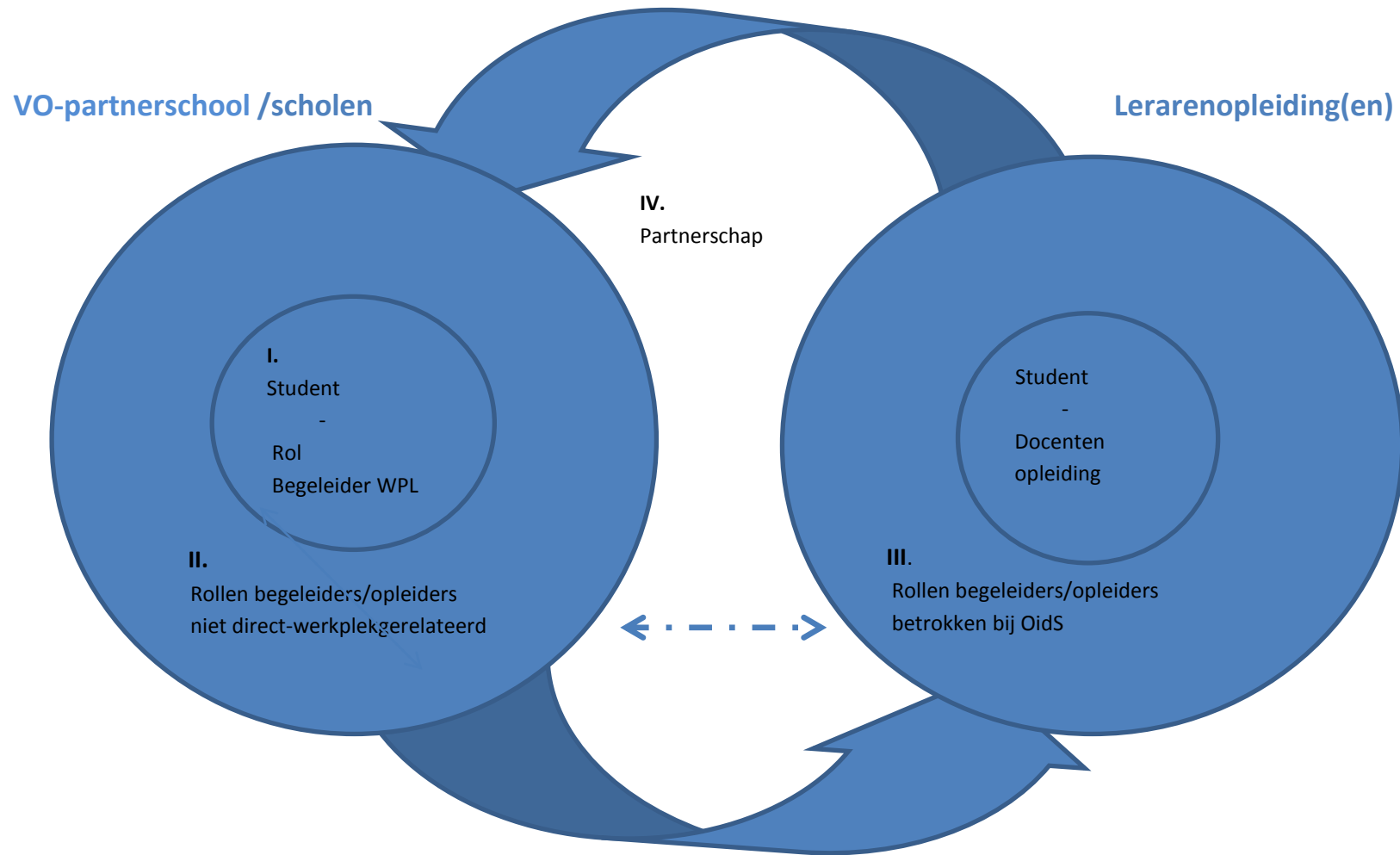
- I. Directe begeleiders/opleiders van de student op de werkplek
- II. Begeleiders/opleiders in de school (niet direct-werkplekgebonden)
- III. Begeleiders/opleiders vanuit het opleidingsinstituut
- IV. Betrokkenen bij de sturing van het partnerschap

De schillen I tot en met III vormen samen de begeleidings- en opleidingsinfrastructuur.

De laatstgenoemde schil (schil IV) is o.a. van belang bij de inrichting en de facilitering van de opleidingsschool. Deze schil vertegenwoordigt de bestuurslaag. In verschillende opleidingsscholen is deze schil uniek ingevuld. In dit schrijven wordt geen aandacht besteed aan deze schil. Dit omdat de relatie met de student nihil is.

In de volgende drie paragrafen wordt per paragraaf één schil toegelicht; respectievelijk schil I, II en III. Per schil wordt een opsomming gegeven van de namen van de medewerkers zoals die momenteel gebruikt worden. Ook wordt een opsomming gegeven van de activiteiten die door deze medewerkers worden uitgevoerd; zowel naar de student als naar de ontwikkeling van de opleidingsschool.

Per schil wordt een voorstel gedaan t.a.v. de rol/rollen in de infrastructuur. Naast voorstellen voor de rol/rollen worden ook de kernactiviteiten opgesomd.

Figuur 1: Schematische afbeelding van het vierschillenmodel

3. Begeleiding van de student direct-werkplekgerelateerd

In iedere opleidingsschool wordt een student begeleid bij de dagelijkse praktijk van het werkplekleren. Voor deze begeleiding, die direct-werkplek gerelateerd is, zien wij dat in alle opleidingsscholen één persoon is aangewezen waar een student regelmatig contact mee heeft. De relatie tussen de student en deze begeleider is de spil van de begeleiding.

Landelijk wordt een diversiteit van begrippen gebruikt voor de begeleiding die direct-werkplekgerelateerd is: schoolpracticumdocent, coach, vakcoach, werkplekbegeleider en schoolbegeleider. In meer MBO's wordt voor deze begeleiding de term 'werkplekbegeleider' gebruikt.

3.1 Werkplekbegeleider

De kern van de taak van de werkplekbegeleider is het begeleiden van studenten bij het werkplekleren in de dagelijkse praktijk. Het betreft activiteiten die betrekking hebben op de eerstelijns ondersteuning van de student op de werkplek.

4. Activiteiten vo-partnerschool niet direct-werkplekgerelateerd

4.1 Schoolopleider

In de infrastructuur op de vo-partnerschool is, naast de directe begeleider van de student, een begeleider aanwezig die als 'algemeen begeleider' van de studenten optreedt. Deze begeleider is vaak het bruggenhoofd tussen de school en de opleiding, is het aanspreekpunt voor het managementteam van de eigen organisatie en het praktijkbureau van de lerarenopleiding. Hij neemt deel aan het gezamenlijke overleg van de bovenschoolse coaches.

Hij speelt een rol bij het plaatsen van studenten in de school. Ook adviseert hij over scholing voor medewerkers, coördineert de werkzaamheden van de collega's die studenten in hun dagelijks functioneren begeleiden en neemt soms ook een deel van hun taak over. In veel gevallen geeft hij begeleiding (al dan niet op afstand) en is hij betrokken bij de beoordeling van de studenten.

De eindverantwoordelijkheid voor de kwaliteit van de beoordeling op de werkplek ligt bij de instituutopleider. De beoordeling van het werkplekleren kan plaatsvinden door de werkplekbegeleider van de student.

Landelijk zien we dat de volgende begrippen voor deze rol in omloop zijn: opleidingsdocent, contactpersoon, schoolopleider, opleider in de school en algemeen begeleider van de school. Het voorstel is om de term schoolopleider te gebruiken. Basis hiervoor is het VELON-competentieprofiel.

De kern van de taak:

- Algemeen begeleider van de student in de school
- Coördineren van activiteiten voor werkplekbegeleiders
- Signaleren professionaliseringsbehoeften en doen van voorstellen voor professionalisering

- Verantwoordelijk voor de kwaliteit van de begeleiding en de beoordeling
- Verantwoordelijk voor de kwaliteit van de werkplek
- Op de hoogte van de activiteiten van OidS

De schoolopleider is bij voorkeur VELON-gecertificeerd.

4.2 Opleidingsteam OidS

In sommige opleidingsscholen worden groepsgewijs onderwijsactiviteiten aangeboden op de vo-partnerschool. Veelal betreft het onderwijsactiviteiten gericht op thema's van de generieke kennisbasis (workshops, bespreken van opdrachten). Deze activiteiten worden doorgaans door teams uitgevoerd waarin medewerkers van de vo-partnerschool én van de lerarenopleiding vertegenwoordigd zijn. Voorstel is dat deze teams 'opleidingsteams' genoemd worden.

De kern van de activiteiten van de opleidingsteams is het voorbereiden, uitvoeren en evalueren van onderwijsactiviteiten waarin de verbinding tussen theorie en praktijk centraal staat.

Betrokkenen in de opleidingsteams moeten aanwijsbaar beschikken over kennis/expertise om onderwijs te verzorgen.

4.3 Schoolcoördinator OidS

Bij vo-partnerscholen waar sprake is van meer scholen (locaties) en meer schoolopleiders kan een Schoolcoördinator OidS benoemd worden. De rol van de Schoolcoördinator OidS is die van een schoolopleider met een coördinerende (extra) taak.

Het voorstel is om de Schoolcoördinator OidS de volgende taken te geven:

- Aansturen opleidingsteam(s): inhoudelijk en organisatorisch
- Aanspreekpunt voor het managementteam van de eigen organisatie
- Initiëren van gezamenlijk overleg met schoolopleiders
- Aansturen van professionaliseringsactiviteiten t.b.v. de ontwikkeling van de opleidingsschool
- Aanspreekpunt voor de lerarenopleiding voor ontwikkeling, uitvoering en afstemming van activiteiten

Een minimale vereiste om in aanmerking te komen voor de rol van coördinerend schoolopleider OidS is de VELON- certificering voor schoolopleider.

4.4 Onderzoeksbegeleider <school> en Coördinator onderzoek <school>

In een aantal opleidingsscholen worden studenten in hun (afstudeer)onderzoek begeleid door onderzoeksbegeleiders werkzaam bij de vo-partnerschool.

Landelijk zien we dat de term 'onderzoeksbegeleider' gebruikt wordt voor deze rol. Ons advies is om

deze term te (blijven) gebruiken en te verfijnen. Studenten worden begeleid door onderzoeksbegeleiders op de school en door onderzoeksbegeleiders van het instituut. Reden om het voorstel te doen de volgende begrippen te gebruiken:

- onderzoeksbegeleider <school>
- onderzoeksbegeleider <instituut>

De kern van de taak van de onderzoeksbegeleider <school>

- Begeleiden van studenten in hun onderzoeksactiviteiten : individueel en/of groepsgebonden

Het is wenselijk dat onderzoeksbegeleiders vanuit de scholen gecertificeerd zijn als 'onderzoeksbegeleider'.

In steeds meer vo-partnerscholen zien we dat onderzoek een belangrijke plaats gaat innemen in de schoolontwikkeling. In toenemende mate zien we bij vo-partnerscholen dat een 'coördinator onderzoek' wordt benoemd. Deze heeft zicht op de vragen gerelateerd aan de schoolontwikkeling, heeft zicht op de mogelijkheden van de (afstudeer)onderzoeken van de lerarenopleiding, kan de onderzoeksopdrachten van de studenten koppelen aan ontwikkelingsvragen van de school/scholengroepen en weet onderzoeksresultaten van studenten een plek te geven in de ontwikkeling van de school.

Gezien de relevantie van het onderzoek in de opleidingsscholen en de ontwikkelingen in de lerarenopleidingen en bij de vo-partnerscholen het voorstel één onderzoeksbegeleider enkele extra taken te geven. Het voorstel is om de onderzoeksbegeleider die deze extra taken uitvoert Coördinator onderzoek te noemen.

De volgende extra taken worden door de Coördinator Onderzoek <school> uitgevoerd:

- Aanspreekpunt voor het managementteam van de eigen organisatie
- Gezamenlijk overleg met onderzoeksbegeleiders en/of School coördinator oidS
- Aanspreekpunt voor de lerarenopleiding voor ontwikkeling, uitvoering en afstemming van activiteiten

Een minimale vereiste om in aanmerking te komen voor de rol van Coördinator onderzoek is het certificaat van 'onderzoeksbegeleider'.

4.5 Assessor/examinator

In een aantal opleidingsscholen zijn medewerkers van de vo-partnerschool betrokken als assessor of examiner.

Medewerkers betrokken als assessor/examinator zijn gecertificeerd door de lerarenopleidingen.

5. Activiteiten vanuit de lerarenopleidingen

5.1 Instituutsopleider

De lerarenopleidingen leveren een bijdrage aan de infrastructuur op de vo-partnerschool. Vanuit de lerarenopleidingen is een begeleider aanwezig die als algemeen begeleider van de studenten optreedt. Hij onderhoudt contact met de schoolleiding/directie, de begeleider betrokken bij direct-werkplekgerelateerde activiteiten en de student. Hij levert een bijdrage aan de samenwerking met de school en is betrokken bij de schoolontwikkeling. Hij is het primaire aanspreekpunt voor de 'schoolopleider/opleider in de school' en treedt op als intermediair tussen medewerkers van de vo-partnerschool en collega's van de lerarenopleiding. Hij signaleert scholingsbehoeften en ondersteunt de begeleiders van de studenten (schoolopleider/opleider in de school/etc.) in de uitoefening van taken. Daarnaast bewaakt hij de kwaliteit van de werkplek en is hij verantwoordelijk voor de kwaliteit van de begeleiding en de beoordeling. Daartoe bezoekt hij lessen, voert hij begeleidingsgesprekken en beoordeelt hij (i.o.m. andere begeleiders) studenten.

In opleidingsscholen is deze persoon samen met schoolopleiders en evt. opleidingscoördinatoren betrokken bij activiteiten van 'opleiden in de school'.

Landelijk zien we dat de volgende begrippen in omloop zijn voor deze functionaris: fontyscontactdocent, stagecoördinator, instituutsopleider, instituutscoördinator, interne opleider, algemeen begeleider instituut, relatiebeheerder

Het voorstel is om de term instituutsopleider te gebruiken. Bij voorkeur is de instituutsopleider VELON-gecertificeerd.

De kern van de taak:

- Algemeen begeleider van de student in de school (met name in de tweede lijn)
- Onderhouden van contacten met schooldirectie, begeleiders van studenten en studenten
- Coördineren van activiteiten voor werkplekbegeleiders
- Signaleren professionaliseringsbehoeften en doen van voorstellen voor professionalisering
- Verantwoordelijk voor de kwaliteit van de begeleiding en beoordeling van studenten
- Verantwoordelijk voor de kwaliteit van de werkplek van de student
- Op de hoogte van de activiteiten van OidS

5.2 Instituutscoördinator OidS

Ten behoeve van de opbouw van de opleidingsschool is op het opleidingsinstituut een Instituutscoördinator OidS aanwezig. Deze heeft overzicht op de activiteiten die uitgevoerd worden in de vo-partnerschool. De coördinator OidS heeft regelmatig contact met de schoolcoördinator OidS. In dit overleg kunnen inhoud en de vormgeving van het onderwijs, afstemming en ook de planning/organisatie van het onderwijs geagendeerd worden.

De kern van de taak:

- Eindverantwoordelijk voor het (ontwikkelen en) afstemmen van het onderwijs dat op locatie wordt verzorgd: inhoud, vormgeving, afstemming en planning/organisatie

- Onderhouden van contacten met de coördinatoren op de vo-partnerscholen: afstemmen/delen van ontwikkelingen, bespreken van de begeleiding en beoordeling van studenten
- Kwaliteitsbewaking van het onderwijs dat in de vo-partnerscholen wordt verzorgd

5.3 Onderzoeksbegeleider <instituut> en Coördinator onderzoek <instituut>

Medewerkers op het opleidingsinstituut die studenten begeleiden bij het onderzoek doen dit vanuit hun rol als onderzoeksbegeleider. Deze begeleiding kan individueel of groepsgebonden zijn.

De kern van de taak van de onderzoeksbegeleider :

Begeleiden van studenten in hun onderzoeksactiviteiten: individueel en/of groepsgebonden

Studenten voeren onderzoeksopdrachten en veelal ook het afstudeeronderzoek uit op de vo-partnerscholen. De onderzoeksopdrachten en ook het afstudeeronderzoek worden aangestuurd vanuit de lerarenopleidingen.

De Coördinator onderzoek van de lerarenopleiding heeft overleg met onderzoekscoördinatoren/onderzoeksbegeleiders van de vo-partnerschool. In dit overleg kunnen de volgende thema's geagendeerd staan: onderzoeksleerlijn, begeleidings- en beoordelingsvraagstukken, onderwijsactiviteiten (workshops) op de vo-partnerschool, afstemming onderzoek en schoolontwikkeling en afstemming onderzoek t.b.v. de lerarenopleiding of de lectoraten.

De kern van de taak van de Coördinator onderzoek <instituut>:

- Verantwoordelijk voor de onderzoeksopdrachten, passend in de leerlijn onderzoek, die door studenten worden uitgevoerd op de vo-partnerscholen
- Onderhouden van contacten met Coördinatoren Onderzoek <scholen> -partnerscholen: bespreken van ontwikkelingen, ontwikkelen van onderwijs, begeleiden en beoordelen van opdrachten, professionalisering
- Onderhouden van contacten met MT/directie van de lerarenopleiding: bespreken ontwikkelingen

6. Overzicht rollenportfolio voor de opleidingsschool

Voor een aantal rollen zijn in het voorgaande voorstellen gedaan.

In deze paragraaf wordt een overzicht gegeven van alle rollen in de infrastructuur op de opleidingsschool. Alle rollen tezamen vormen het rollenportfolio van de infrastructuur.

Er zijn vier schillen onderscheiden in de infrastructuur op de opleidingsschool. In voorgaande is aangegeven dat we landelijk in de opleidingsscholen tot uniformering van rollen willen komen in drie schillen. In onderstaande worden de rollen in de drie schillen beschreven.

Schil 1: De direct-werkplekgerelateerde begeleiding

Er is één rol in deze schil.

Rol 1:

Werkplekbegeleider

Kerntaak:

- Begeleiden van studenten bij het werkplekleren in de dagelijkse praktijk

Schil 2: Activiteiten uitgevoerd door medewerkers van de vo-partnerschool

niet direct-werkplekgerelateerd. Er zijn zes rollen onderscheiden in deze schil.

Rol 2:

Schoolopleider

Kerntaken:

- Algemeen begeleider van de student in de school
- Coördineren van activiteiten voor werkplekbegeleiders
- Signaleren professionaliseringsbehoeften en doen van voorstellen voor professionalisering
- Verantwoordelijk voor de kwaliteit van de begeleiding en de beoordeling
- Verantwoordelijk voor de kwaliteit van de werkplek van studenten
- Op de hoogte van de activiteiten van OidS

Rol 3:

Lid van het opleidingsteam OidS

Kerntaak:

- Voorbereiden, uitvoeren en evalueren van onderwijsactiviteiten waarin de verbinding tussen theorie en praktijk centraal staat

Rol 4:

Schoolcoördinator Oids

Kerntaken:

- Aansturen opleidingsteam(s): inhoudelijk en organisatorisch

- Aanspreekpunt voor het managementteam van de eigen organisatie
- Initiëren van gezamenlijk overleg met schoolopleiders
- Aansturen van professionaliseringsactiviteiten t.b.v. de ontwikkeling van de opleidingsschool
- Aanspreekpunt voor de lerarenopleiding voor ontwikkeling, uitvoering en afstemming van activiteiten

Rol 5:

Onderzoeksbegeleider <school>

Kerntaak:

- Begeleiden van studenten in hun onderzoeksactiviteiten : individueel en/of groepsgebonden

Rol 6:

Coördinator onderzoek < school>

Naast de taken van de onderzoeksbegeleider worden ook onderstaande taken uitgevoerd:

- Aanspreekpunt voor het managementteam van de eigen organisatie
- Gezamenlijk overleg met onderzoeksbegeleiders en/of School coördinator oidS
- Aanspreekpunt voor de lerarenopleiding voor ontwikkeling, uitvoering en afstemming van activiteiten

Rol 7:

Assessor/examinator

Kerntaken:

- Functioneren als assessor/examinator voor curriculumonderdelen van de lerarenopleiding.

Schil 3: Activiteiten uitgevoerd door medewerkers van lerarenopleidingen.

Er zijn vier rollen onderscheiden in deze schil.

Rol 8:

Instituutsopleider

Kerntaken:

- Algemeen begeleider van de student in de school
- Onderhouden van contacten met schooldirectie, begeleiders van studenten en studenten
- Coördineren van activiteiten voor werkplekbegeleiders
- Signaleren professionaliseringsbehoeften en doen van voorstellen voor

professionalisering

- Verantwoordelijk voor de kwaliteit van de begeleiding en beoordeling van studenten
- Verantwoordelijk voor de kwaliteit van de werkplek
- Op de hoogte van de activiteiten van OidS

Rol 9:

Instituutscoördinator OidS

Kerntaken:

- Eindverantwoordelijk voor het (ontwikkelen en) afstemmen van het onderwijs dat op locatie wordt verzorgd: inhouden, toetsing, vormgeving, afstemming en planning/organisatie
- Onderhouden van contacten met verantwoordelijken voor het onderwijs op de partnerschool (de opleidingscoördinatoren/schoolcoördinatoren) : afstemmen/delen van ontwikkelingen, bespreken van de begeleiding en beoordeling van studenten
- Kwaliteitsbewaking van het onderwijs dat in de vo-partnerscholen wordt verzorgd

Rol 10:

Onderzoeksbegeleider < instituut >

Kerntaak:

- Begeleiden van studenten in hun onderzoeksactiviteiten : individueel en/of groepsgebonden

Rol 11:

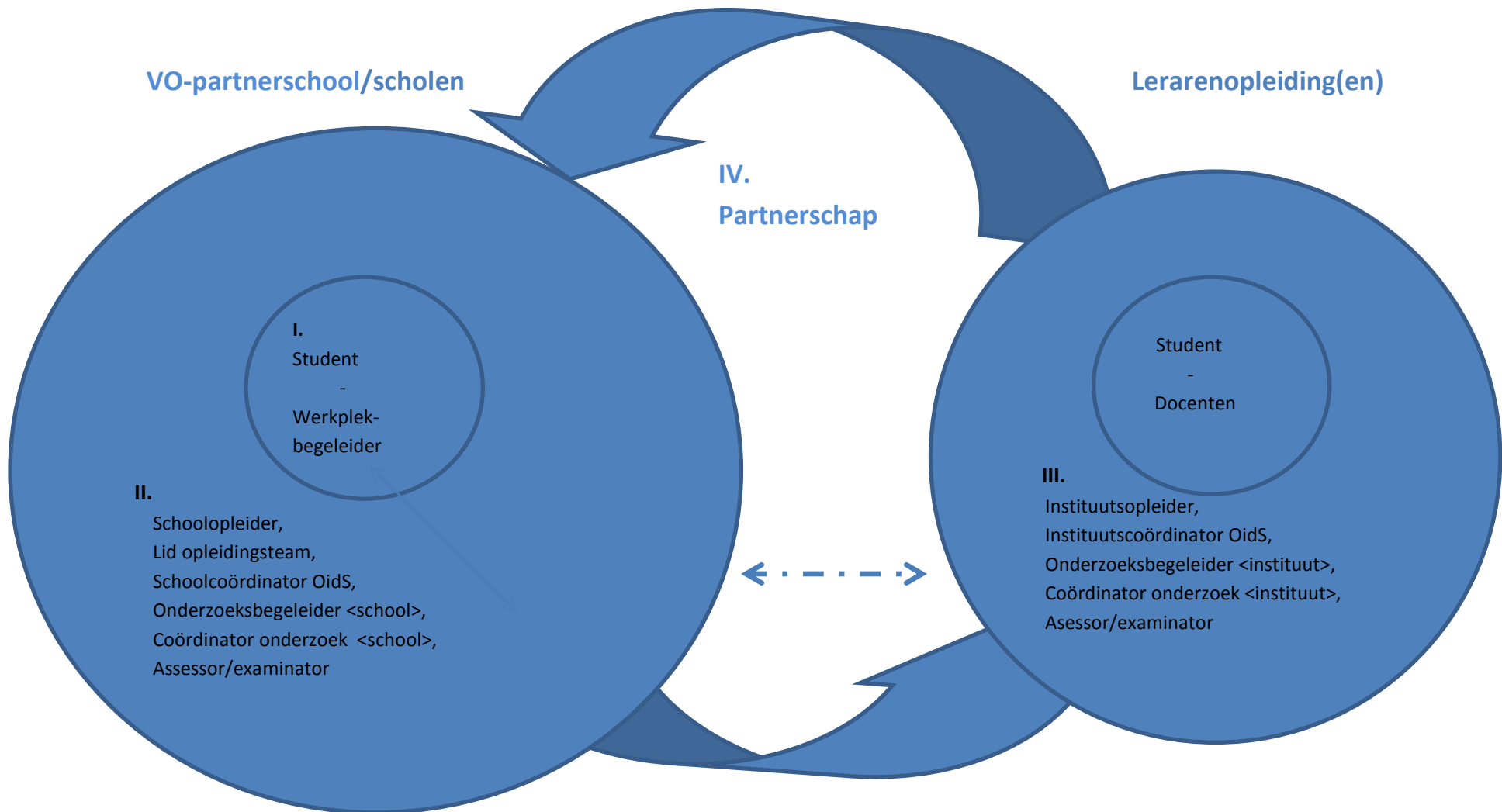
Coördinator onderzoek <instituut >

Kerntaken:

De kern van de taak van de Coördinator onderzoek instituut:

- Verantwoordelijk voor de onderzoeksopdrachten, passend in de leerlijn onderzoek, die door studenten worden uitgevoerd op de vo-partnerscholen
- Onderhouden van contacten met Coördinatoren Onderzoek <scholen > -partnerscholen: bespreken van ontwikkelingen, ontwikkelen van onderwijs, begeleiden en beoordelen van opdrachten, professionalisering
- Onderhouden van contacten met MT/directie van de lerarenopleiding: bespreken ontwikkelingen

Op de volgende pagina is een schema opgenomen waarin de verschillende rollen in het vierschillen model zijn opgenomen.

Figuur 2: Schematische afbeelding van rollen in het vierschillenmodel van de opleidingsschool

7. Advies aan ADEF

De Adviescommissie ADEF OidS doet het advies om een rollenportfolio te gaan gebruiken in de opleidingsscholen. In de verschillende regio's zijn afgelopen jaren diverse begrippen in omloop geraakt. Verschillende begrippen worden momenteel voor éénzelfde taak gebruikt en enkele begrippen worden in verschillende regio's gebruikt met een andere invulling.

De Adviescommissie ADEF OidS heeft de huidige situatie in beeld gebracht en heeft een aantal discussies gevoerd om tot een wenselijk begrippenapparaat te komen. Zij doet het voorstel aan te sluiten bij het begrip 'rol' en 'rollenportfolio'.

In de begeleiding van studenten op de opleidingsschool kunnen enkele niveaus (schillen) onderscheiden worden (zie ook pagina 19). In totaal kunnen 4 schillen onderscheiden worden. Één schil betreft bestuur en beleid en val buiten het bestek van dit advies. In de overige drie schillen is gekeken welke rollen aanwezig zijn.

Concreet doet de Adviescommissie ADEF Oids het voorstel om 11 rollen in te voeren. Van deze 11 rollen heeft de Adviescommissie ADEF OidS de kerntaken beschreven.

Voorstel voor 11 rollen in de opleidingsschool:

Schil I: Directe begeleiders/opleiders van de student op de werkplek <i>Werkplekbegeleider</i>
Schil II: Begeleiders/opleiders in de school (niet direct-werkplekgebonden) <i>Schoolopleider</i> <i>Opleidingsteams OidS</i> <i>Schoolcoördinator Oids</i> <i>Onderzoeksbegeleider school en Coördinator onderzoek school</i> <i>Assessor/examinator</i>
Schil III: Begeleiders/opleiders vanuit het opleidingsinstituut <i>Instituutopleider</i> <i>Instituutcoördinator Oids</i> <i>Onderzoeksbegeleider instituut en Coördinator onderzoek instituut</i>
Schil IV: Beleid en bestuur (niet uitgewerkt)

Voor deze rollen heeft een beperkte achterbanraadpleging plaatsgevonden; betrokkenen zagen nut en noodzaak van een rollenportfolio en konden zich vinden in de titels van de rollen en de voorgestelde kerntaken.

De Adviescommissie ADEF OidS doet ADEF het voorstel om te streven het rollenportfolio in 2016 landelijk in te voeren. Opleidingsscholen krijgen daarmee de ruimte om de nodige voorbereidingen te treffen in de periode 2014-2016 teneinde landelijk tot een succesvolle invoering te komen. Een tweede advies voor ADEF betreft de invoering van het rollenportfolio. De Adviescommissie ADEF OidS adviseert ADEF om de komende jaren de voorbereiding op de invoering te (laten) monitoren.

Bronnen

Noij, L. & Koster, W. (2012a). *Beschrijvingen van de rollen van de docentfunctie bij ROC Nijmegen*. Intern document. Nijmegen: ROC Nijmegen en Hogeschool van Arnhem en Nijmegen.

Noij, L. & Koster, W. (2012b). Een functieontwerp en opleidingsbouwwerk voor rolgerichte professionalisering van docenten. In: R. Klarus & S. Weijzen (Red.), *Mensen maken beroepsonderwijs. HRM en onderwijskwaliteit in VMBO en MBO*. Den Haag: Boom Lemma.

Noij, L. & Koster, W. (2012c). Portfolioverbreding van docenten bij ROC Nijmegen. Een functieontwerp en opleidingsarchitectuur voor rolgerichte professionalisering. In: G.J. Schuiling (Red.), *Competentieontwikkeling via rollenportfolio's - in onderwijs en bedrijfsleven*. Nijmegen: Hogeschool van Arnhem en Nijmegen.

Ruijters, M. (2006). *Liefde voor leren*. Alphen aan de Rijn: Kluwer.

Schuiling, G.J. & Mol, I. (2011). *De loopbaan in de baan*. *Opleiding & Ontwikkeling*, 11 (1), 16-20.

Kengen, M. (2012). *Bouwstenen voor een professionaliseringsbouwwerk*. Intern document. Nijmegen: Hogeschool van Arnhem en Nijmegen

Bijlage 1:

Schematisch overzicht van de taken in de begeleiding/opleiding van studenten op de werkplek van alle afzonderlijke opleidingsinstituten

	<i>Fontys Sittard: stagescholen/opleidingsscholen FLOS</i>		<i>Fontys Tilburg FLOT</i>	
Begeleiding vanuit de opleiding	Fontys Contact Docent (FCD)	De docent van Fontys die op de betreffende (opleidings)school de studenten van Fontys begeleidt.	Fontys ContactDocent (FCD)	Stagebegeleider vanuit Fontys
			Studieloopbaan-begeleider (SLB)	Algemeen studiebegeleider binnen FLOT.
Begeleiding vanuit de school	OpleidingsDocent (OD)	De docent van de stageschool die als algemeen begeleider van de studenten optreedt. <i>De stageschool heet opleidingsschool als Fontys met die school een aantal belangrijke afspraken heeft gemaakt aangaande het werkplekieren.</i>	OpleidingsDocent (OD)	Opleidingscoördinator op de stageschool
	School Practicum-Docent (SPD)	De vakdocent op school, die je directe begeleider is en waarbij je de lessen uitvoert.	Stage Practicum Docent (SPD)	Vakdocent & stagebegeleider

	Noordelijke Hogeschool Leeuwarden NHL (academische) opleidingsscholen		Noordelijke Hogeschool Leeuwarden NHL stagescholen	
Begeleiding vanuit het instituut	Stage coördinator	Onderhoudt relatie met schooldirectie, ontwikkelt de samenwerking, ondersteunt tutores en instituutsbegeleiders	Stage coördinator	Onderhoudt relatie met schooldirectie, ontwikkelt de samenwerking, ondersteunt tutores en instituutsbegeleiders
	Studieloopbaan-begeleider	Opleidingsdocent die student tijdens de studie begeleidt op de NHL. Taken: begeleiden van het leren van de student tijdens de LIO-studie, begeleiden van de portfolio-opbouw van de student (zichtbaar maken van het leren) en voorbereiding op het assessment.	Instituutsbegeleider	Opleidingsdocent die is aangewezen om de LIO-stage te begeleiden en te beoordelen. Goed overleg tussen coach en instituutsbegeleider is wenselijk.
	Assessor I	Controleren of het traject van de LIO onder leiding van de begeleiders op de school voldoet aan de criteria van de opleiding.	Assessor I	Controleren of het traject van de LIO onder leiding van de begeleiders op de school voldoet aan de criteria van de opleiding.
Begeleiding vanuit de school	Contactpersoon	Lid resonansgroep, regelt op school de plaatsing van studenten. Resonansgroep: overlegorgaan van noordelijke scholen in samenwerking met NHL Hogeschool, ALO en Rijksuniversiteit Groningen (UOCG)	Contactpersoon	Lid resonansgroep, regelt op school de plaatsing van studenten.
	Instituuts-begeleider	Opleidingsdocent begeleidt en beoordeelt student. Goed overleg tussen coach en instituutsbegeleider.		
	Coach	Docent die de LIO begeleidt in de dagelijkse praktijk. Doorgaans vakcollega.	Coach	Docent stageschool die de LIO begeleidt in de dagelijkse praktijk. Doorgaans is dit een vakcollega.

	<i>Hogeschool van Amsterdam opleidingsscholen</i>		<i>Hogeschool van Amsterdam samenwerkingsscholen</i>		<i>Hogeschool van Amsterdam 'losse' scholen</i>	
Begeleiding vanuit het instituut	Instituutsopleider (IO)	Begeleidingstaak en organiserende en coördinerende taken	Lokale instituutsopleider (LIB)	Begeleidende en coördinerende taak. Verantwoordelijk voor de beoordeling.	Instituutsopleider (IB)	Per student toegewezen
Begeleiding vanuit de school	Schoolopleider (SO)	Werkt veel samen met de IO. SO en IO samen verantwoordelijk voor vorm en inhoud van opleiden in de school. Begeleiding op afstand.	Schoolcoördinator (SC)	Organiseren, coördineren en controleren werkplekieren. Contactpersoon HvA en school.		
	Werkplekbegeleiders (WB)	Dagelijkse begeleiding van studenten. Beoordeling van studenten in nauwe samenwerking met de school onder eindverantwoordelijkheid van de IO	Werkplekbegeleiders (WB)	Dagelijkse begeleiding van studenten.	Werkplekbegeleiders (WB)	Dagelijkse begeleiding van studenten.

Driestar Educatief

<i>Driestar Educatief</i>		
<i>Begeleiding vanuit de opleiding</i>	Instituutscoördinator	Verantwoordelijke in het opleidingsinstituut
	Instituutsopleider	Opleider van studenten voor het pedagogisch didactisch deel binnen het instituut
	Studieleider	Verantwoordelijke persoon binnen het instituut, die voortgang van (vak)studie bij student monitort
	Vakdocent	Docent die (delen van) het vak doceert
<i>Begeleiding vanuit de school</i>	Opleidingscoördinator	Verantwoordelijk voor het deel van de opleiding in duale (en zij-instream) trajecten dat op de opleidingslocatie wordt uitgevoerd, zowel voor onderwijs (planning en organisatie) als voor de begeleiding van studenten, het mede uitvoeren van assessments bij studenten en de kwaliteitszorg voor zichzelf en overige schoolopleiders in hun functie van schoolopleider. Stuur opleidingsteam aan. De opleidingscoördinator is een schoolopleider met een coördinerende (extra) taak.
	Opleidingsteam	Een groep schoolopleiders binnen een opleidingslocatie die samen vorm geven aan de opleiding van studenten
	Schoolopleider	Opleider van studenten binnen de opleidingslocatie, tevens de persoon die studievoortgang e.d. begeleidt
	Vakcoach	Begeleider van studenten voor met name de vakinhoudelijke- en vakdidactische competentie
<p>Vragen: Via de samenwerkingsovereenkomst wordt door de partijen gewerkt aan een structuur waarin de lerarenopleiders van Driestar Hogeschool en de schoolopleiders (op de opleidingslocatie) een samenwerkend team vormen. Hoe vindt dit plaats? Verantwoordelijken voor begeleiding en beoordeling?</p>		

	<i>HU: Instituut Archimedes academische opleidingsschool</i>		<i>HU: Instituut Archimedes opleidingsschool</i>		<i>HU: Instituut Archimedes coördinatormodel</i>	
Begeleiding vanuit het instituut	Interne Opleider (IO)	Ondersteunt het opleiden in de school, de schoolontwikkeling en speelt een rol in de begeleiding van de beroepsproducten.	Interne Opleider (IO)	Ondersteunt het opleiden in de school, de schoolontwikkeling en speelt een rol in de begeleiding van de beroepsproducten.	<i>School is aspirant keurmerkschool</i>	
	Onderzoeksbegeleider	Vanuit de opleiding is een onderzoeksbegeleider aanwezig.		Op een opleidingsschool krijgt een student de mogelijkheid onderzoek te verrichten op de school.		Het is niet standaard dat er een onderzoek uitgevoerd kan worden.
	SLB?		SLB?		Studieloopbaanbegeleider (SLB)	Begeleiding student door SLB. De SLB komt op lesbezoek.
Begeleiding vanuit de school	Schoolopleider (SO)	SO en de IO zijn de spil in het opleiden in de school.	Schoolopleider (SO)	SO en de IO zijn de spil in het opleiden in de school.	Schoolopleider (SO)	Coördineert de werkzaamheden van de WB's op zijn school en neemt soms ook een deel van de taak van de WB over.
	Gecertificeerde schoolopleider/onderzoekcoördinator					
	Werkplekbegeleider (WB)	Werkbegeleiders zijn geschoold/ gecertificeerd als (algemeen) begeleider	Werkplekbegeleider (WB)	Werkbegeleiders zijn geschoold/ gecertificeerd als (algemeen) begeleider	Werkplekbegeleider (WB)	Dagelijkse begeleiding van studenten. Begeleiding is individueel.
Daarnaast maakt Archimedes op kleine schaal gebruik van stagescholen. Het accent ligt op de individuele begeleiding van de WB naar de student.						

	<i>INHolland Stageschool</i>		<i>INHolland Opleidingschool</i>	
Begeleiding vanuit het instituut	Praktijkcoördinator	Algemeen contactpersoon voor het werkveld en medewerkers van de opleiding. Draagt zorg voor de coördinatie van alle activiteiten t.a.v. praktijkbegeleiding en –plaatsing.	Praktijkcoördinator	Algemeen contactpersoon voor het werkveld en medewerkers van de opleiding. Draagt zorg voor de coördinatie van alle activiteiten t.a.v. praktijkbegeleiding en –plaatsing.
	Relatiebeheerder	Primaire aanspreekpunt voor de ‘opleider in de school’ en treedt op als intermediair tussen opleider en opleiding. Coacht/begeleidt de opleider in de school in de uitoefening van zijn taak.	Relatiebeheerder	Primaire aanspreekpunt voor de ‘opleider in de school’ en treedt op als intermediair tussen opleider en opleiding. Coacht/begeleidt de opleider in de school in de uitoefening van zijn taak. Contactpersoon voor de opleider in de school.
	Instituutsbegeleider	Onderhouden contact schoolleiding, praktijkbegeleider en student, bewaken kwaliteit praktijkleren, lesbezoek, begeleidingsgesprekken, intermediair collega’s opleidingsinstituut, beoordelen student (i.o.m. praktijkbegeleider) en doorgeven van cijfers.		
	Studieloopbaan-begeleider	Reflectie, aanspreekpunt ‘praktijkleren’ en studie-aangelegenheden, toezien/doorgeven van cijfers, begeleiden bekwaamheidsdossier en voorbereiden eindgesprek.	Studieloopbaan-begeleider	Reflectie, aanspreekpunt ‘praktijkleren’ en studie-aangelegenheden, toezien/doorgeven van cijfers, begeleiden bekwaamheidsdossier en voorbereiden eindgesprek.
Begeleiding vanuit de school	Opleider in de school	Bruggenhoofd tussen de school, opleiding en de eigen vereniging/ stichting. Aanspreekpunt voor het praktijkbureau van de opleiding en het managementteam van de eigen instelling. Organisatie van het praktijkleren, draagt zorg voor begeleiding en beoordeling van	Opleider in de school	Bruggenhoofd tussen de school, opleiding en de eigen vereniging/ stichting. Aanspreekpunt voor het praktijkbureau van de opleiding en het managementteam van de eigen instelling. Organisatie van het praktijkleren, draagt zorg voor begeleiding en beoordeling van studenten,

		studenten, adviseert over scholing voor medewerkers en gezamenlijk overleg met bovenschoolse coaches en relatiebeheerders.		adviseert over scholing voor medewerkers en gezamenlijk overleg met bovenschoolse coaches en relatiebeheerders
			Schoolopleider	Eerste aanspreekpunt voor praktijkbegeleiders t.a.v. coaching, organisatie en kwaliteitszorg. Begeleidt de student in de afstudeerfase.
	Praktijkbegeleider (jaar 1 t/m 3)	Stimuleert en stuurt de student in competentieontwikkeling. Beoordeelt samen met instituutsbegeleider.	Praktijkbegeleider	Stimuleert en stuurt de student in competentieontwikkeling.
	Praktijkbegeleider (jaar 4)	Primaire begeleider, ervaren docent en coach met een bevoegdheid in het betreffende vak.		
	Schoolbegeleider (jaar 4)	Voortgangsgesprekken, geeft i.o.m. instituutsbegeleider beoordelingen.		

Hogeschool Rotterdam
Opleidingsschool

Begeleiding vanuit de opleiding	Regiomanagers (4*, 2.3 fte)	Onderhoudt relaties met school- en locatiedirecties, BOS en Stagecontactpersonen van scholen, ontwikkelt de samenwerking met deze scholen en ondersteunt Bossen, schoolopleiders, bissen en stagebegeleiders van de school bij de uitvoering van taken.
	Stagebegeleider	Begeleider van de student bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van de leerwerktaken in de leerlijn Stage, leren en werken. Onderhoudt contact met de vakcoach voor beoordeling en monitoring en gaat ook op stagebezoek. Ondersteunt de student ook bij het inrichten en opbouwen van het portfolio wat betreft het ontwikkelingsdeel van het portfolio per leerjaar en de assessmentdossiers voor het LIO-assessment en het Assessment Startbekwaam.
	BIS, Stagebegeleider in school	Idem 'Stagebegeleider' maar voert de taken uit op locatie in de context van een opleidingsschool of samenwerkingsschool. Neemt in het geval van de Opleidingsschool een deel van het niet stagedeel van het 40% uitvoeringsprogramma voor zijn rekening.
	Studieloopbaancoach	Begeleider van de student bij de voorbereiding, uitvoering, monitoring en evaluatie van het studieplan dat de rode draad vormt voor een goede studievoortgang in alle leerlijnen van de opleiding. Ondersteunt de student ook bij het maken van belangrijke keuzes op bepaalde knooppunten in de opleiding en de opbouw van het niet stagedeel van het portfolio.
	Vakdocent	Opleidingsdocent die (delen van) de vakspecifieke kennisbasis en het vakspecifieke delen van de opleiding doceert
	Docent BV	Opleidingsdocent die (delen) van de generieke kennisbasis en de onderwijskundige en algemeen beroepsvormende delen van de opleiding doceert
	Vakgroepcoördinator	Coördinator van de vakgroep o.a. verantwoordelijk voor een goed verloop van de opleiding van de desbetreffende studenten
	Assessor	Onafhankelijke beoordelaar vanuit het instituut die het niveau van LIO-bekwaam test aan het einde van leerjaar 3 voor de start van de LIO-afstudeerfase en aan het einde van de opleiding bij het assessment Startbekwaam.
Begeleiding vanuit de school	Opleidingscoördinator	Verantwoordelijk voor het deel van de opleiding in duale (en zij-instroom) trajecten dat op de school wordt uitgevoerd, zowel voor uitvoering van het OidS programma in de school (planning, werving, toewijzing en organisatie van stage- en opleidingsplaatsen), als voor de begeleiding van studenten leerwerktaken, het beoordelen van studenten alsmede het uitvoeren van assessments bij studenten en de kwaliteitszorg voor zichzelf en overige schoolopleiders in hun functie van schoolopleider. Stuurt opleidingsteam aan. De opleidingscoördinator is een schoolopleider met een coördinerende (extra) taak.

BOS, begeleider op school	Idem 'Opleidingscoördinator' maar meer in een uitgeklede functie zoals die op klassieke stagescholen of samenwerkingsscholen wordt aangetroffen. Afhankelijk van het aantal studenten dat stageloopt, de omvang en professionaliteit van de begeleidingsinfrastructuur is de BOS of meer in de rol van stagecontactpersoon zichtbaar of meer in de rol van opleidingscoördinator met alles wat daar tussen in kan liggen.
Opleidingsteam	Een groep schoolopleiders, vakcoaches en opleidingsdocenten vanuit het instituut dat op een schoollocatie samen vormgeeft aan het OidS uitvoeringsprogramma dat op een opleidingsschool wordt uitgevoerd.
Schoolopleider	Schooldocent die (delen van) de vakspecifieke en generieke kennisbasis, zoals zichtbaar in beroepsrol en schoolspecifieke leerwerktaken, doseert in termen van begeleiding, opleiding en beoordeling.
Praktijkassessor	Onafhankelijke beoordelaar vanuit de school die het niveau van LIO-bekwaam test aan het einde van leerjaar 3 voor de start van de LIO-afstudeerfase en aan het einde van de opleiding bij het assessment Startbekwaam.
Vakcoach	Schooldocent die studenten begeleid bij de voorbereiding, uitvoering, monitoring en evaluatie van de lesgebonden leerwerktaken voor met name de vakinhoudelijke- en (vak)didactische competentie.

Windesheim Opleidingschool		
Begeleiding vanuit de opleiding	Instituutsopleider	Lerarenopleider die verbonden is aan een hogeschool of universiteit en die de vertaling van het samen opleiden, de organisatie van leerwerktrajecten en het begeleiden en beoordelen van (aanstaande) leraren naar en vanuit een school tot taak heeft.
	Lerarenopleider	Lerarenopleider die werkzaam is in een school of op een instituut voor lerarenopleiding en die het begeleiden en opleiden van (aanstaande) leraren als specifieke taak heeft. De lerarenopleider kan werkzaam zijn in de rol van Instituutsopleider, Schoolopleider of Vakcoach/mentor.
	Studieloopbaan- begeleider	Coacht/begeleidt de aanstaande leraar op keuzes in, planning en voortgang van de opleiding tot leraar. Begeleiding vindt plaats door middel van themabijeenkomsten, individuele gesprekken en intervisie.
	Relatiebeheerder	Draagt vanuit het instituut zorg voor het stimuleren, concretiseren en ondersteunen van de ontwikkeling en de kwaliteit van de opleidingschool en is daarbij de verbindende schakel tussen instituut en opleidingschool. Daarmee is de relatiebeheerder verantwoordelijk voor de adequate voorbereiding van de visitatie van de opleidingschool / Samen Opleiden.
Begeleiding vanuit de school	Schoolopleider (Opleider in de School -Oplis)	Lerarenopleider die verbonden is aan een school voor po, vo of mbo. De schoolopleider beschikt over een onderwijsbevoegdheid. Bij de schoolopleider wordt een tweetal rollen onderscheiden. De schoolopleider met een uitvoerende rol: de begeleiding en opleiding van (aanstaande) leraren. Daarnaast heeft de schoolopleider in bepaalde gevallen ook een beleidsvoorbereidende en - adviserende rol met betrekking tot de ontwikkeling van Samen Opleiden. De schoolopleider wordt in deze rol ook wel aangeduid als Opleidingsfunctionaris. De schoolopleider is binnen de opleidingschool verantwoordelijk voor de functionele aansturing van de vakcoaches.
	Opleidingsteam	Bestaat uit de schoolopleiders van de partnerscholen, aangevuld met de instituutsopleider die (vanuit het instituut) medeverantwoordelijk is voor het kwaliteitsniveau van de opleidingschool. Een opleidingsteam beschikt over tenminste één Velon-geregistreerde schoolopleider. Het opleidingsteam ontwikkelt, coördineert, evalueert en adviseert over beleid en activiteiten van de opleidingschool. In sommige opleidingscholen functioneert binnen de onderscheiden partnerscholen een opleidingsteam op schoolniveau waarbij vakcoaches/mentoren deel kunnen uitmaken van het opleidingsteam.
	Lerencoach Of docentcoach	Veelal een ervaren leraar die (aanstaande) leraren in de professionele ontwikkeling van beroepsvaardigheden (lerarencompetenties 1 en 4 t/m 7) coacht/begeleidt

Vakcoach	Ervaren en daartoe geschoolde leraar die (aanstaande) leraren in de dagelijkse onderwijspraktijk coacht/begeleidt in de professionele ontwikkeling op het vakgebied, zowel vakinhoudelijk als vakdidactisch (lerarencompetenties 2 en 3).
-----------------	---

	<i>Instituut voor Leraar en School opleidingsscholen</i>		<i>Instituut voor Leraar en School samenwerkingsscholen</i>		<i>Instituut voor Leraar en School stagescholen</i>	
Begeleiding vanuit het instituut	Bureau Extern - Relatiebeheerder	Verantwoordelijk voor een goede verhouding met het werkveld; informatievoorziening, procedures rondom stages.	Bureau Extern - Relatiebeheerder	Verantwoordelijk voor een goede verhouding met het werkveld; informatievoorziening, procedures rondom stages.	Bureau Extern - Relatiebeheerder	Verantwoordelijk voor een goede verhouding met het werkveld; informatievoorziening, procedures rondom stages.
	Algemeen Begeleider Instituut (ABI)	Begeleidingstaak en organiserende en coördinerende taken. Eindverantwoordelijk voor de beoordeling.	Algemeen Begeleider Instituut (ABI)	Begeleidende en organiserende en coördinerende taak. Eindverantwoordelijk voor de beoordeling.	Instituutsbegeleider (IB)	Per student toegewezen
	Studieloopbaan-begeleider	Opleidingsdocent die student tijdens de studie begeleidt.	Studieloopbaan-begeleider	Opleidingsdocent die student tijdens de studie begeleidt.	Studieloopbaan-begeleider	Opleidingsdocent die student tijdens de studie begeleidt.
	Opleiders GKB/Vak(didactiek)	Verantwoordelijk voor leerwerkplannen.	Opleiders GKB/Vak(didactiek)	Verantwoordelijk voor leerwerkplannen.	Opleiders GKB/Vak(didactiek)	Verantwoordelijk voor leerwerkplannen
	Opleider(s) voor WPL1 Opleidingsteam	Verzorgen van onderwijsondersteunende activiteiten voor 1 ^e jaarstudenten.				
	Onderzoeksdocenten	Verzorgen van colleges en begeleiden van onderzoek van studenten.				
Begeleiding vanuit de school	Algemeen Begeleider School (ABS)	Werkt veel samen met de ABI. ABS en ABI samen verantwoordelijk voor	Algemeen Begeleider School (ABS)	Werkt veel samen met de ABI. ABS en ABI samen verantwoordelijk		

	<i>De stageschool heet opleidingsschool als het samenwerkingsverband geaccrediteerd is door de overheid.</i>	begeleiding en beoordeling van studenten. Begeleiding op afstand.	<i>De stageschool heet samenwerkingsschool als Keurmerk ILS en Samenwerkingscholen is behaald.</i>	voor begeleiding en beoordeling van studenten.. Begeleiding op afstand.		
	Schoolpracticumdocent (SPD)	Dagelijkse begeleiding van studenten. Begeleiding en beoordeling van studenten in nauwe samenwerking en onder eindverantwoordelijkheid van de ABI.	Schoolpracticumdocent (SPD)	Dagelijkse begeleiding van studenten. Begeleiding en beoordeling van studenten in nauwe samenwerking en onder eindverantwoordelijkheid van de ABI.	Schoolpracticumdocent (SPD)	Dagelijkse begeleiding van studenten.
	Docenten voor WPL1-opleidingsteam	Verzorgen van onderwijsondersteunende activiteiten voor 1 ^e jaarstudenten.				
	Onderzoekbegeleiders	Begeleiding van het onderzoek van studenten en evt. verzorgen van workshops				
	Examinator	Kan lid zijn van een examinatoreteam van de lerarenopleiding				